

สัมโมทนียกถาของสมเด็จพระญาณสังวร ในพิธีเปิด อนุสรณ์ อุตถากร รักรองพระเถระ ๒๗ มีนาคน ๒๕๓๑

H2002

ในนามแห่งคณะสงฆ์ ซึ่งประกอบด้วยท่านเจ้าคณะภาค เจ้าคณะท้องถิ่น เจ้าอาวาส และพระภิกษุสามเณรทั้งหลาย ผมขออนุโมนาสาธุการ ในการที่ท่าน ผู้สร้าง คือคุณบุญถิ่น อุตถากร ม.ร.ว.พรธรรเือง อุตถากร พร้อมทั้งธิดา คุณกิ่งแก้ว อุตถากร และญาติมิตรผู้ร่วมการกุศลทั้งปวง ได้สร้างอนุสรณ์รักรองนี้ขึ้น มีลักษณะและ วัตถุประสงค์ตามที่ท่านเจ้าอาวาสได้แถลงแล้ว และตามที่ท่านเจ้าอาวาสท่านแถลง นั้น ท่านก็ได้เล่าประวัติของวัดนี้ ว่ามีมาตั้งแต่สมัยที่พบในจารึกเป็นภาษาจีน ในสมัย กรุงศรีอยุธยาที่ชาวจีนได้สร้างวัดสำคัญ คือโบสถ์ พร้อมทั้งมีสิ่งต่าง ๆ กับจารึกเป็น ภาษาจีน

นั่นแสดงว่าท่านเจ้าอาวาสในครั้งนั้น คือ ท่านพระครูญาณสังวร ซึ่งที่แรก เข้าใจกันว่าตำแหน่งราชทินนาม “ญาณสังวร” นี้ ได้บังเกิดขึ้นในสมัยกรุงเทพฯ โดย สมเด็จพระสังฆราชญาณสังวร ที่เรียกรวันว่า พระสังฆราชไก่อเถื่อน เป็นองค์ แรก ณ. บัดนี้ได้มาทราบว่ ราชทินนามนี้ได้มีมาตั้งแต่สมัยที่พบในจารึกที่วัดนี้ ใน สมัยกรุงศรีอยุธยาแล้ว และก็ปรากฏว่า ท่านเจ้าอาวาสในสมัยนั้น ก็เป็นผู้ที่ ปฏิบัติในฝ่ายวิปัสสนาธุระ และในสมัยปัจจุบันนี้ ท่านเจ้าอาวาสก็เป็นผู้ที่ ปฏิบัติในวิปัสสนาธุระ และอบรมสั่งสอนในวิปัสสนาธุระ ที่ท่านเรียกว่าเป็น การพัฒนาจิต จึงนับว่าเป็นประวัติการณ์ที่ต่อเนื่องมาถึงปัจจุบัน อย่างน่า อัศจรรย์

อัน วิปัสสนาธุระ นั้น เป็นที่ทราบกันแล้วว่า คู่กันกับคันถธุระ อันหมายถึง ธุรกิการเรียนคัมภีร์ อันเป็นฝ่าย ปริยัติธรรม และ วิปัสสนาธุระ นั้นก็หมายถึง การปฏิบัติ อันเรียกว่า ปฏิบัติธรรม พระพุทธศาสนานั้นอาจจะแยกออกได้ว่ เป็น ศาสนาคือปริยัติ ศาสนาคือปฏิบัติ และศาสนาคือปฏิบัติ คือความรู้แจ้งแทง ตลอด เปรียบได้เหมือนอย่างต้นไม้ใหญ่ ซึ่งประกอบด้วยราก ลำต้น กิ่ง ใบ และผล อันรากของต้นไม้นั้นก็ให้แก่ปริยัติ ลำต้นของต้นไม้ก็ให้แก่ปฏิบัติ ผลของต้นไม้นั้นก็ ให้แก่ปฏิบัติ

ประเทศไทยเรานี้ได้มีพระพุทธศาสนา ที่เปรียบเหมือนอย่างเป็นต้นไม้ใหญ่ อันบริบูรณ์ด้วยราก ลำต้น และผล ที่ประชาชนชาวไทยได้บำรุงรักษา และได้บริโภค ตลอดมาช้านาน และการรักษาต้นไม้คือศาสนาดังกล่าวนี้ เราทั้งหลายซึ่งเป็นชาวไทย ก็จะต้องช่วยกันรักษาทั้งที่เป็นส่วนรากคือปริยัติ ทั้งที่เป็นส่วนลำต้นคือปฏิบัติ เพื่อที่จะได้บริโภคผลของต้นไม้ อันเป็นปฏิเวชนี้ตลอดไป เพื่อความสุขความเจริญ

การปฏิเวธ คือผลของการปฏิบัตินี้ เป็นความหมายตรงเพราะการปฏิบัตินั้น เมื่อปฏิบัติย่อมได้รับผลของการปฏิบัติทันที จะรักษาศีล จะทำทาน จะบำเพ็ญภาวนา ทั้งฝ่ายสมณะ และฝ่ายวิปัสสนา ก็ได้รับผลทันทีที่ปฏิบัติ น้อยหรือมากก็สุดแต่การปฏิบัติ และผลของการปฏิบัตินี้ ก็เป็นการยกจิตใจ ยกตนเองให้สูงขึ้น ให้พ้นจากโลก ที่เป็นฝ่ายชั่ว ขึ้นสู่โลกที่เป็นฝ่ายดีโดยลำดับ จนถึงพ้นโลกสุดโลก อันเรียกว่า โลกุตระคืออยู่เหนือโลก อันเรียกว่ามรรค ผล นิพพาน ผลของการปฏิบัติที่ได้มาตั้งแต่ เริ่มต้น จึงยังเป็นโลกียะเกี่ยวกับโลก จนถึงเป็นโลกุตระ พ้นโลกนี้ จะเรียกรวมยอด เป็นปฏิเวธ คือความรู้แจ้งแทงตลอด อันเป็นผลของการปฏิบัติ

คนเราที่เป็นสามัญชน มักจะไม่เข้าใจคำว่า โลกุตระอยู่เหนือโลก คือ มรรค ผล นิพพาน หรือว่าไม่สามารถที่จะปฏิบัติให้ถึงได้ และอันที่จริงนั้น ทุกคนจะปฏิบัติ ให้ถึงที่เดิวนั้น ก็ย่อมเป็นไปได้ยากหรือไม่ได้ จะต้องบรรลุเป็นขั้น ๆ ขึ้นไป เปรียบ เหมือนการขึ้นบันได จากชั้นพื้นดินไปสู่ชั้นที่สูงขึ้น ๆ ของอาคารบ้านเรือนก็เปรียบ เหมือนอย่างการขึ้นภูเขา ก็ต้องเดินขึ้นไปตั้งแต่พื้นดิน เชิงเขา ขึ้นไปโดยลำดับ และ เมื่อเดินขึ้นไปทีละก้าวแล้ว ก็ไม่เป็นการยาก เมื่อสูงมากก็ต้องหยุดพัก

แต่คนที่มีปัญญาเฉียบแหลม สามารถจะรู้ได้เร็วพลัน อันเรียกว่า อุกมฤตัญญู นั้น อาจจะขึ้นได้โดยรวดเร็วกว่าที่ เปรียบได้ดังขึ้นลิฟท์จะขึ้นสูงสักกี่ชั้น ขึ้นแป๊บเดียว ก็ถึง อันที่จริงการขึ้นแป๊บเดียวนั้นก็มีใช้หมายความว่า จะเป็นการขึ้นข้ามขั้น ต้องขึ้นไปโดยลำดับขั้นเหมือนกัน แต่ว่าขึ้นไปได้เร็วมาก สำหรับบุคคลประเภทที่เป็น อุกมฤตัญญู ที่รู้เร็ว

แต่ที่รู้ช้าลงไปกว่านั้น คือมีสติปัญญาไม่สามารถจะรู้ได้โดยฉับพลันอย่างนั้น รู้ ช้าเข้า ๆ ขึ้นช้าเข้า ๆ เหมือนอย่างกับค่อย ๆ เดินขึ้นไป ขึ้นบันได หรือขึ้นภูเขาตามที่ กล่าว และในขณะที่ขึ้นภูเขานั้นเมื่อยังไม่ถึงยอด ก็ยังไม่พ้นจากภูเขา

การปฏิบัติมาตั้งแต่ในเบื้องต้น ยกตนให้สูงขึ้นโดยลำดับดังกล่าวนี้ เรียกว่า โลกียะ คือยังเกี่ยวอยู่กับโลก เหมือนอย่างขึ้นภูเขาที่ขึ้นไปแล้วยังไม่พ้นภูเขา และ เมื่อขึ้นไปสูงขึ้น ๆ ก็เปรียบเหมือนอย่างว่า ยกตนขึ้นสู่จิตจากฝ่ายชั่วฝ่ายต่ำ ให้

สูงขึ้นไป ๆ ยกตนให้พ้นจากอบายโลกขึ้นสู่มนุสสโลก จากมนุสสโลกขึ้นสู่เทวโลก พรหมโลก และสูงขึ้นไปโดยลำดับ และที่กล่าวนี้หมายถึงเป็นโลกของจิตใจ ซึ่งมีอยู่ในจิตใจของมนุษย์คนเรานี่เอง

จิตใจที่ยังเป็นอบายโลก คือจิตใจที่ต่ำทราม ประกอบด้วยกิเลสหนาแน่น ปราศจากหิริโอตตปปะ สามารถจะทำความชั่วได้ทุกอย่างดังนี้ที่จิตใจที่เป็นอบายโลก ดังที่เรียกว่ามนุสสเนรยโก มนุสสเปโต มนุษย์นรก มนุษย์เปรต แต่เมื่อมาปฏิบัติในพระพุทธศาสนาที่ศรัทธา มีศีล สุตะ จาคะ ปัญญา ขึ้นโดยลำดับแล้ว ก็จะยกตนให้พ้นจากอบายโลกนี้ เรียกว่าพัฒนาจิตขึ้นเป็นมนุสสโลกสู่มนุสสโลก มีจิตใจเป็นมนุษย์ คือเป็นผู้มีใจสูง มีหิริ มีโอตตปปะ มีศรัทธา มีศีลเป็นต้น และเมื่อจิตใจบริสุทธิ์ ยิ่งขึ้นไปอีก จิตใจนี้จะยกขึ้นไปสู่เทวโลก สูงขึ้นไปอีกก็เป็นมนุสพรหมโลก มีจิตใจเป็นพรหม คือมีจิตใจที่ประเสริฐบริสุทธิ์ ประกอบด้วยพรหมวิหารธรรม มีเมตตา กรุณาเป็นต้น อย่างบริสุทธิ์ผุดผ่อง ก็แปลว่าเหมือนอย่างขึ้นเขา กับขึ้นลิฟท์ ขึ้นจนถึงเขาเกือบจะถึงยอด ครั้นเมื่อถึงยอดแล้ว เหยียบอยู่บนยอดเขา ก็เรียกว่า พ้นจากภูเขา ถึงยอดเขาแล้ว ยอดเขานี้เป็นส่วนสูงสุดที่บรรลุถึง นี้แหละ เรียกว่าโลกุตระอยู่เหนือโลก พ้นโลก พ้นจากความเป็นพรหม เป็นเทพ เป็นมนุษย์ เป็นอบายทั้งหมด

เพราะฉะนั้นจึงมีพุทธภาษิตที่ตรัสตอบแก่ผู้ที่มาทูลถามในครั้งหนึ่งว่า ทรงเป็นมนุษย์หรือ พระองค์ตอบว่าไม่ใช่ เป็นเทพหรือ เป็นพรหมหรือ ก็ตรัสว่าไม่ใช่ พระองค์ไม่ได้เป็นมนุษย์ ไม่ได้เป็นเทพ ไม่ได้เป็นพรหม แต่พระองค์เป็นพุทธ เป็นสยัมภู ผู้ตรัสรู้เองโดยชอบ พ้นจากภาวะเป็นโลกต่าง ๆ กายมนุษย์ถึงจุดสูงสุด ดังกล่าวนี้อันนี้แหละ เรียกว่าโลกุตระอยู่เหนือโลก เหมือนอย่างบรรลุถึงยอดเขา ก็คืออยู่เหนือภูเขาอยู่บนยอดภูเขาแล้ว ก็พ้นจากภูเขา

เพราะฉะนั้น พระพุทธเจ้าจึงทรงเป็นผู้นำในการพัฒนาจิตตั้งแต่เบื้องต้นเบื้องต้นต่ำ จนถึงบรรลุถึงที่สุดการพัฒนา คือพัฒนาได้อย่างสูงสุด สุดพัฒนาเสร็จพัฒนา

การศึกษาเล่าเรียนปฏิบัติพระพุทธานุสสนั้น ได้ทำให้ผู้ปฏิบัติสามารถก้าวขึ้นไปสู่เบื้องสูงโดยลำดับดังนี้ ตามพระพุทธเจ้าที่ได้ตรัสสอนไว้ และการพัฒนาให้สูงขึ้นไปโดยลำดับดังกล่าวนั้น ก็ไม่ใช่หมายความว่าไม่รู้จักสิ้นสุด มีเวลาที่สิ้นสุดได้ คือเมื่อพัฒนาขึ้นไปถึงที่สุดแล้วถึงยอดแล้ว ไม่มีขั้นที่จะต้องไต่ขึ้นไปอีก นี้แหละเรียกว่าเป็นการสุดพัฒนา ที่พระพุทธเจ้าตรัสเรียกว่า จบกิจที่จะพึงกระทำ ด้วยความเป็นอย่างนี้ คือเพื่อที่จะพัฒนาจิตของตนเองให้ไปให้ถึงที่สุด จบการศึกษา จบการพัฒนา

ของตนนั่นเอง จิตของท่านเองแล้วเช่นเดียวกันทั้งหมด การศึกษาปฏิบัติ
พระพุทธศาสนา เพื่อเป็นการพัฒนาจิตนั้น จึงมีเวลาที่สิ้นสุดได้ จบได้ ดัง
พระพุทธเจ้าและพระอรหันตสาวกทั้งหลาย

คำสั่งสอนของพระองค์ตรัสสั่งสอนไว้ ก็ทรงสั่งสอนไว้ครบถ้วนพร้อมทั้งอรรถ
เนื้อความ พยัญชนะ คือถ้อยคำบริสุทธ์ คือถูกต้องไม่มีผิดพลาดแม้แต่น้อย บริบูรณ์
คือ ครบถ้วน ไม่มีบกพร่องแม้แต่น้อย ไม่มีผิดแม้แต่น้อย ไม่มีบกพร่องแม้แต่น้อย อัน
นี้แหละเรียกว่าบริสุทธ์ บริบูรณ์ ขึ้นไปจนถึงขั้นสูงสุด

เพราะฉะนั้นการปฏิบัตินั้น ทุกคนก็ต้องปฏิบัติตั้งแต่ขั้นต้นขึ้นไปเหมือนอย่าง
ขึ้นเขาหรือขึ้นบันไดดังกล่าวนั้น ก็ต้องขึ้นตั้งแต่ขั้นที่หนึ่งขึ้นไป ก้าวขึ้นไปตั้งแต่ก้าว
แรกขึ้นไป และเมื่อก้าวขึ้นไปเรื่อย ๆ แล้วการบรรลุถึงขั้นสูง ไม่เป็นการยากเพราะว่า
ขึ้นไปโดยลำดับ ยากนั้นอยู่ที่ว่า สมมติว่ายังไม่ได้ขึ้นสักขั้นเดียว แหงนหน้าขึ้นดูถึง
ขั้นสูงสุด เห็นสูงมากก็ไม่ไหวเสียแล้ว ไม่มีการพยายามที่จะเริ่มขึ้นตั้งแต่ขั้นแรก ยาก
ตรงที่หงนหน้าขึ้นดู แล้วก็คิดว่าจะให้ถึง จะลอบไปให้ถึงยอดทันที ยากอยู่ตรงนี้
ที่ว่ายาก แต่ถ้าได้ศึกษาให้รู้จักพระพุทธศาสนา และปฏิบัติไปโดยลำดับแล้ว การขึ้น
ถึงขั้นสูงนั้นจึงไม่ยาก ในเมื่อขึ้นไปโดยลำดับ

และกว่าถึงการยึดการปล่อยนั้นก็เหมือนกัน ก็สอนให้ปล่อยหมด คือปล่อยวาง
ทั้งหมดสิ้น ตั้งแต่ที่แรกยังไม่ได้จะให้ยึดทั้งหมดก็ไม่ได้ เหมือนอย่างการขึ้นบันได
เมื่อเราหยุด หยุดอยู่บนบันไดขั้นที่หนึ่ง เราก็ต้องยึดบันไดขั้นที่หนึ่งสำหรับเหยียบ
และว่าเราจะขึ้นบันไดขั้นที่สองได้นั้น เราจะต้องปล่อยบันไดขั้นที่หนึ่ง ยกเท้าจาก
บันไดขั้นที่หนึ่ง มาเหยียบบันไดขั้นที่สองแปลว่า ต้องมีการปล่อยขั้นที่หนึ่งแล้วมายึด
ขั้นที่สอง สำหรับยืน สำหรับเหยียบเพื่อจะขึ้นต่อไป จึงต้องมีการปล่อยและมีการยึด
กันเป็นขั้น ๆ ไปอย่างนี้ เมื่อยังมีขั้นที่จะต้องขึ้นต่อไปแล้ว ก็จะต้องมีการปล่อยและ
การยึดดังกล่าวแล้วไปที่ละขั้น ๆ จะสอนกันให้ปล่อยวางกันทีเดียวหมด ไม่เอาละ
อะไรทุกอย่างนี้ไม่ได้

กิเลสตัณหาในใจของคนเรานั้น ความชั่วในจิตใจของคนเรานั้น เครื่องเศร้า
หมองในจิตใจของคนเรานั้น ไม่ใช่จะหมดไปโดยคิดว่าจะปล่อยจะวาง จะเอาไป
โยนทิ้ง ไปทุบทิ้ง ไปทำลายทิ้ง เหมือนอย่างสิ่งของไม่ได้ เพราะเป็นภาวะในจิตใจ
ไม่ใช่วัตถุ การจะปล่อยการจะวางต้องอาศัยศีล สมาธิ ปัญญา หรือสติปัญญา และก็
ต้องรู้จักที่จะปล่อย รู้จักที่จะยึดไปโดยลำดับ กล่าวง่าย ๆ อีกอย่างหนึ่งก็คือว่า จะต้อง
ยึด จะต้องรู้จักปล่อยวางความชั่ว ยึดความดีเอาไว้ และก็ต้องปล่อยวางคือยึดและ

ปล่อยไปตามขั้นตามลำดับ แม้ความดีก็เหมือนกัน จะยึดเอาไว้ก็ก็เป็นความไม่ดี ความดีที่เป็นขั้นต่ำ ๆ นั้น จะต้องปล่อยความดีที่เป็นขั้นต่ำ ก้าวขึ้นสู่ความดีที่เป็นขั้น สูงขึ้นไปอีกดังนี้ เป็นขั้นของการปฏิบัติที่เป็นไปโดยลำดับ ตามที่พระพุทธเจ้าทรงสั่ง สอนไว้

เมื่อเป็นดังนี้แล้ว การปฏิบัติพุทธศาสนาก็ถูกต้องและเป็นประโยชน์ และ จะต้องอาศัยให้มีทั้งศีล ทั้งสมาธิ ทั้งปัญญาประกอบกันไป หรือมรรคที่องค์แปด ประกอบกันไป จะทิ้งข้อใดข้อหนึ่งไม่ได้ ต้องปฏิบัติและอาศัยซึ่งกันและกันขึ้นไป จึง จะบรรลุถึงผลขึ้นไปโดยลำดับ การปฏิบัติดังนี้ย่อมมีปัญญาเป็นขอปฏิบัติขั้นยอด เพราะฉะนั้น ไตรสิกขา ก็มีศีล สมาธิ ปัญญา และฐานะก็ยกเอาวิปัสสนาฐานะ อันเป็น ยอดขึ้นมา และก็ไม่ใช่หมายความว่า จะทำแต่วิปัสสนากันอย่างเดียว ต้องปฏิบัติใน ทางด้านสมณะ ปฏิบัติในศีลด้วยให้ครบไตรสิกขา คือให้ครบมรรคมีองค์แปด และยก เอาปัญญาที่เป็นยอดเรียกว่าวิปัสสนาฐานะ เหมือนอย่างมรรคมีองค์แปดยกเอา สัมมาทิฏฐิขึ้นเป็นหัวหน้า เป็นข้อที่หนึ่ง และเป็นข้อต่อ ๆ กันไป

เพราะฉะนั้นเมื่อเราปฏิบัติให้เข้าทางถูกต้องแล้ว ย่อมจะได้รับผลของ พระพุทธศาสนา จะมีความสำนึกขึ้นในใจตนเองว่า อโห พุทโธ อโห ธัมโม อโห สังโฆ โอหนอพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์มีจริง ดังนี้ เมื่อปฏิบัติให้เข้าทางดังนี้แล้ว ก็จะเป็นไปเพื่อความเจริญ ทั้งศรัทธา ทั้งปัญญา พร้อมทั้งธรรมะข้อนี้ เป็นการพัฒนาจิตใจ ในพระพุทธศาสนาตามที่พระพุทธเจ้าได้ ทรงสั่งสอนเอาไว้

เพราะฉะนั้นในสำนักของท่านพระครูเจ้าอาวาส วัดอัมพวันนี้ ท่านได้ปลื้มชีวิต ร่างกายและความสุขทุกอย่าง เพื่อวิปัสสนาธรรมะดังกล่าว ซึ่งท่านปฏิบัติตนเองท่าน ด้วย และท่านสั่งสอนผู้อื่นด้วย ให้ปฏิบัติเพื่อให้มีจิตใจเข้าถึงธรรมะใน พระพุทธศาสนา ดุจดั่งธรรมะในพระพุทธศาสนา เพราะเมื่อปฏิบัติได้เข้าทางดังนี้ แล้ว ก็จะได้ธรรมรส เมื่อได้ดุดัดพระพุทธศาสนา อันเรียกว่า ธรรมปิติแล้ว ก็ย่อมได้ ธรรมรส รสของพระธรรม ซึ่งพระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า มหาสมุทรรทั้งสินนั้น มีความเค็ม เป็นรสฉันใด ธรรมะของพระองค์ที่พระองค์ทรงสั่งสอนทั้งหมด ก็มีวิมุติ คือความหลุด พ้นเป็นรสฉันนั้น

เพราะฉะนั้นผู้ปฏิบัติทุกคน แม้แต่เป็นเบื้องต้น เบื้องต่ำ ในข้อใดข้อหนึ่ง เมื่อ ได้ดื่มธรรมะของพระพุทธเจ้าแม้แต่เพียงเล็กน้อยแล้ว ก็ย่อมจะต้องได้ธรรมรส คือใจ หลุดพ้นจากเครื่องเศร้าหมอง ความชั่ว และความทุกข์ มีความปลอดโปร่งใจ สบายใจ

เกษมใจ อิ่มเอิบใจในธรรมมากน้อยตามควรแก่การปฏิบัติทุกครั้งไป ธรรมปีติดูดีมี
ธรรมกับธรรมรส รสของพระธรรม จึงควบคู่กันไปอย่างนี้ อันจะมีได้จากวิปัสสนาธุระ
ดังที่ท่านพระครูเจ้าอาวาส ท่านสั่งสอนในที่นี้

บัดนี้จึงเป็นที่จงใจบุคคลเป็นอันมาก ให้เข้ามารับการอบรมและมาช่วย
ถวายสัปปายะต่าง ๆ ให้บริบูรณ์ เป็นสัปปายะทั้งสี่ อาหารสัปปายะ เสนาสนะหรือ
วิหารสัปปายะ บุคคลสัปปายะ ธรรมสัปปายะ ดังท่านที่มีศรัทธาสรางุญนี้ ก็เป็นการ
สร้างให้มีเสนาสนะหรือมีวิหารสัปปายะ เป็นที่รับรองพระเถระทั้งหลาย เพื่อให้มีสัปป
ายะอันสมบูรณ์ อันเป็นอุปถัมภ์ปัจจัย สามารถให้ผู้ที่มาเป็นพระวิทยากร เป็น
อาจารย์สั่งสอน และมาศึกษาปฏิบัติธรรม มีสัปปายะดังกล่าว สามารถที่จะปฏิบัติ
สามารถที่จะอบรมสั่งสอน ให้สำเร็จผลได้ยิ่ง ๆ ขึ้นไป

เพราะฉะนั้นจึงขออนุโมทนาอำนวยการ ให้ท่านเจ้าภาพที่สร้างกุญนี้ ซึ่งมีการ
ถวายมีการเปิดในวันนี้ และขออนุโมทนาแต่ท่านพระครูเจ้าอาวาส พร้อมทั้งท่านพระ
เถรานุเถระทั้งหลาย และทุก ๆ ท่านที่ได้ช่วยกันอุปการะ ให้การศึกษาเล่าเรียน
ปฏิบัติธรรมในวัดนี้ เป็นไปด้วยดีอย่างที่ปรากฏ

จึงขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย อำนาจบุญกุศล ได้อภิบาลรักษาทุก ๆ ท่าน
ให้เจริญ อายุ วรรณะ สุขะ พละ และเจริญในธรรมปฏิบัติ ให้ได้ประสบธรรมปีติ และ
ธรรมรส ท่วมกันเทอญ
